

Bekymringsfullt skolefravær

Sørlandske lærerstevne 20.10.23

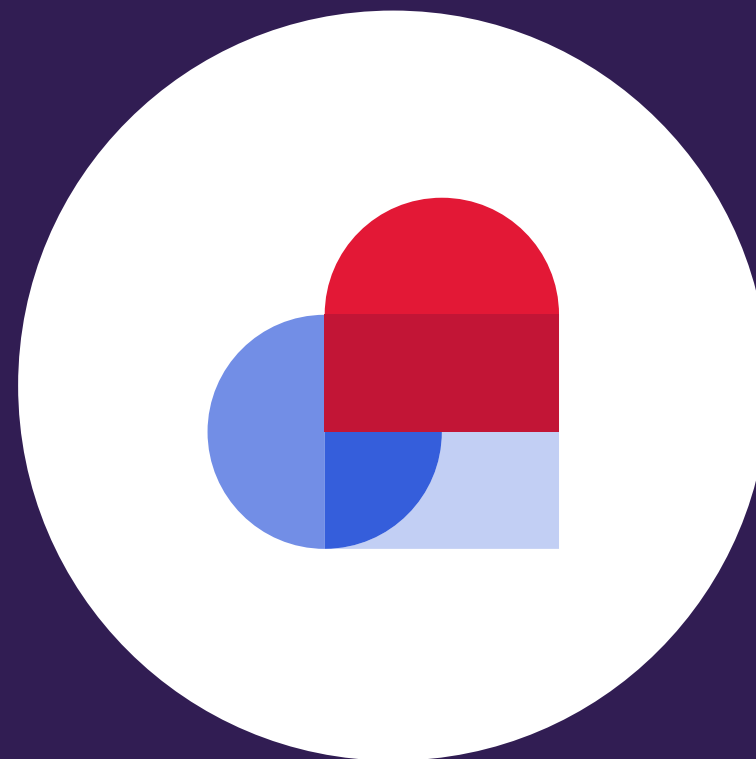
Stine Løvereide

Spesialist i klinisk pedagogikk

Kristin Andreassen Eide

Psykologspesialist

Hdir og Bufdir er våre
oppdragsgivere og vi finansieres
gjennom årlige tilskuddsbrev

Vi skal bidra til å
styrke kompetansen
og kvaliteten i de
tjenestene som
arbeider med barn,
unge og deres
familier

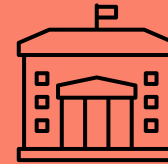

Våre målgrupper

Kommunale helse- og omsorgstjenester

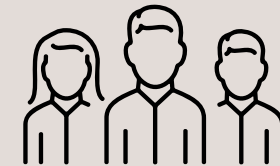
Skole og barnehage

Myndigheter

Spesialisthelsetjenesten
og statlig barnevern

Befolkning for øvrig

Hva gjør vi?

Vi tilbyr rådgivning
og samarbeid om
kvalitetsutvikling i
tjenestene

Vi driver forsknings-
prosjekter og
publiserer oppsummert
forskning på våre
nettsider

Vi arrangerer
kurs, og flerårige
undervisnings-
program

Agenda

- **Bakgrunn & begrepsavklaring**
- **Forebygging og tidlig identifisering av risiko**
  - Samarbeid og støttetjenester
- **Identifisert risiko og utfordringer med nærvær**
  - Kartlegging
- **Store vansker med nærvær**
  - Eksempler på tiltak
  - Case og refleksjon
- **Lunsj 11.30-12.10**
- **Besøk på læremiddelutstilling 13.10-13.30**

Bakgrunn og begrepsavklaring

Bakgrunn

- Økende interesse
- Statsforvalter og sektororganisasjoner mener det er en økning i elever med bekymringsfullt fravær
- Kunnskapsoppsummering fra Fafo på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet 27.04.23, Rapport fra kirkens bymisjon 10.10.23

Syk av skolen

Nesten halvparten av barn i psykiatrien har opplevd mobbing og utrygt skolemiljø, viser en fersk undersøkelse fra NRK. Monica er redd det allerede er for sent for sønnen.

PUBLISERT I GÅR KL. 19:38

Tor-Arne Vikingstad
Journalist

Hege Moe Eriksen
Journalist

– Ingenting har gjort meg så vondt som dette. Å se sin egen unge bli sykere og sykere av skolen og gradvis forsvinne inn i seg selv.

Det sier en mor som NRK, av hensyn til barnet, har gitt navnet Monica.

Det er sensommer på Sørlandet, og en spent gutt venter på at storebroren skal våkne. Flasker og skåler er fylt med vann. Til slutt kommer broren ned trappa, og gnir ut de siste

æva» i timene, sier

a Porsgrunn/Skien

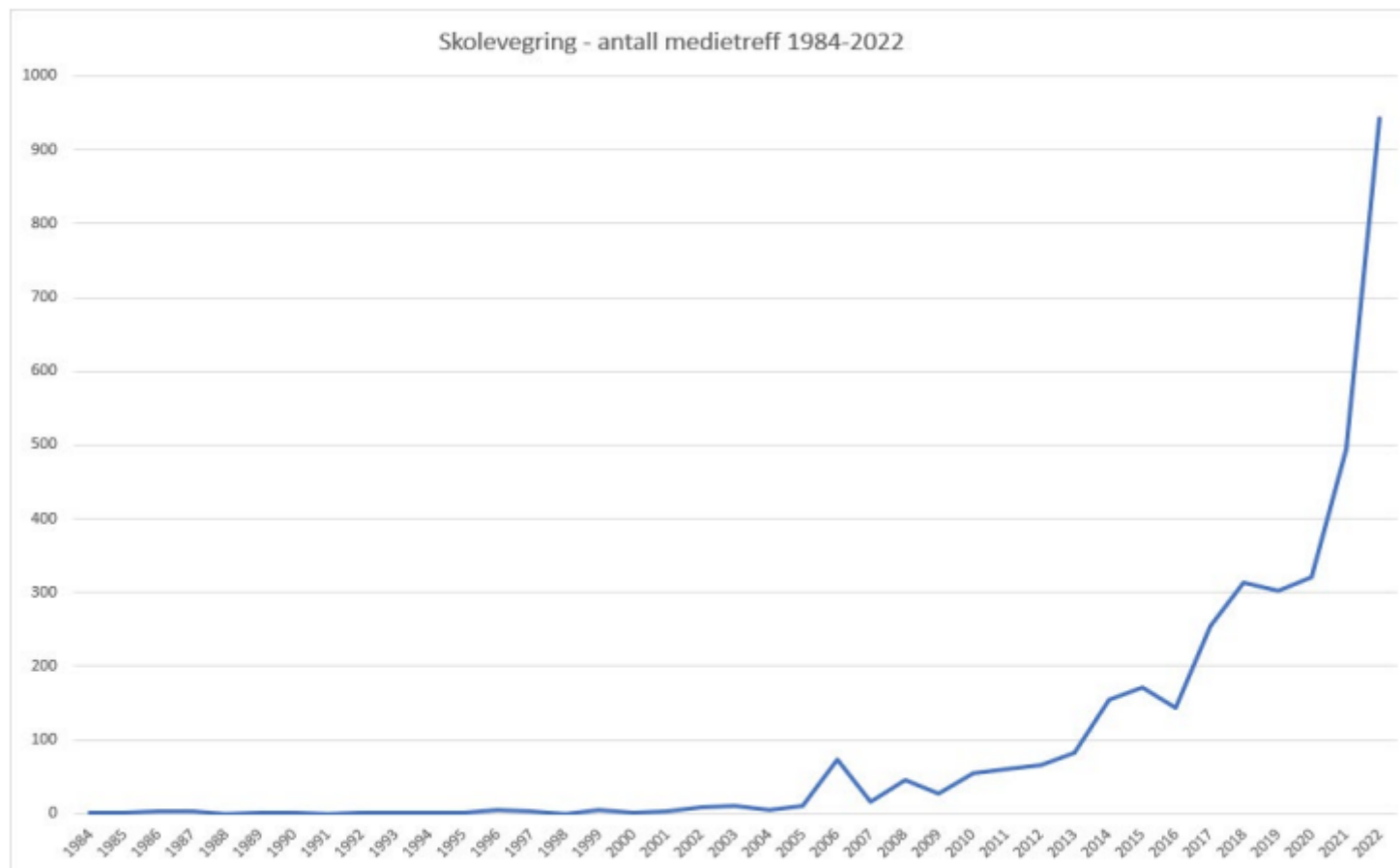
kl. 08:53

o. kl. 17:58

la

om

Figur 1: Medietreff på skolevegring 1984–2022. Kilde: Retriever

Egen motivasjon

- Hvorfor meldte du deg på dette kurset?
- Ønsker og forventninger til dagen?

Rett og plikt til opplæring

- Retten til utdanning er forankret både i barnekonvensjonen artikkel 28, og i Grunnloven § 109.
- I Norge har alle barn og unge mellom 6 og 16 år rett og plikt til opplæring jfr. Opplæringslovens § 2-1
- Opplæringsloven §9 A gir i tillegg alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring

Begrepsavklaring

Begrepsbruk og definisjoner

- Parallell til §9A- sakene
- På samfunnsnivå, forståelse, tiltak og forskning
- På individnivå kan det stå til hinder for samarbeid og videre fremgang

Flere utfordringer med begreper

- Høyt, men ikke bekymringsfullt?
- Bekymringsfullt, men ikke høyt?
- Dokumentert = aldri bekymringsfullt?

Når er fraværet problematisk?

Ulike fraværsgrenser

- Borte mer enn 25% av skoletiden siste 14 dagene
- Opplevd vansker med å delta på skolen de siste 14 dagene, og dette har påvirket familiens fungering signifikant
- Har hatt mer enn 10 dagers (15%) fravær i løpet av de 15 siste ukene

(Kearney, 2008)

Fravær

- Ikke noe nasjonalt register over fravær i grunnskolen
- Dokumentert/udokumentert fravær
- Time-/dagsfravær og prosentfravær
- Fraværsgrensen
- I videregående skole har man tall på gjennomføring (SSB)

Uansett:

«Fravær fra undervisningen og det sosiale fellesskapet i skolen, gyldig eller ugyldig, av et omfang/en hyppighet som medfører bekymring knyttet til elevens faglige utvikling, samt elevens sosiale tilhørighet og utvikling»

(Ingul 2011)

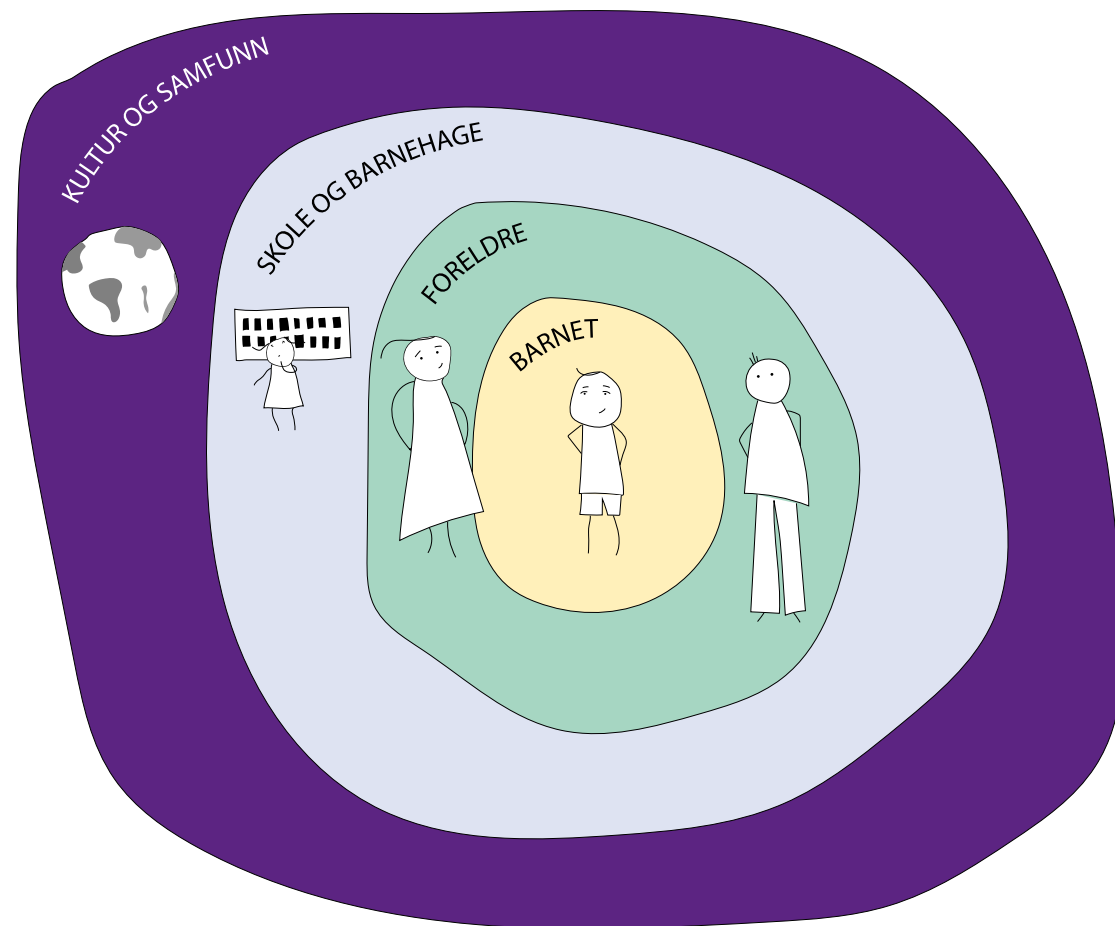

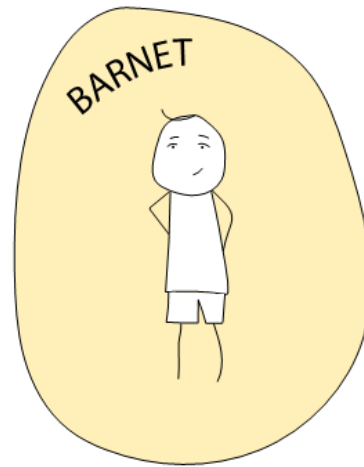

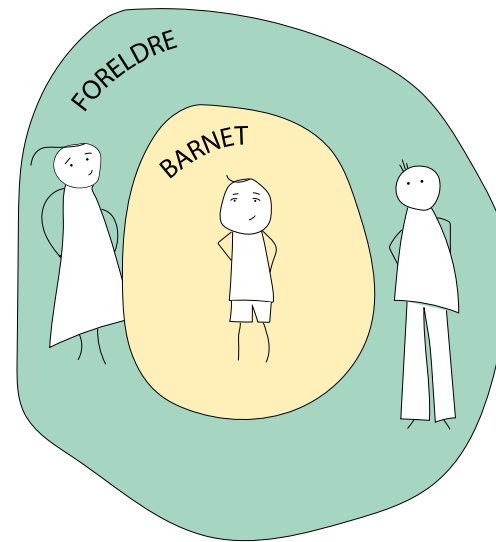
En langsom prosess

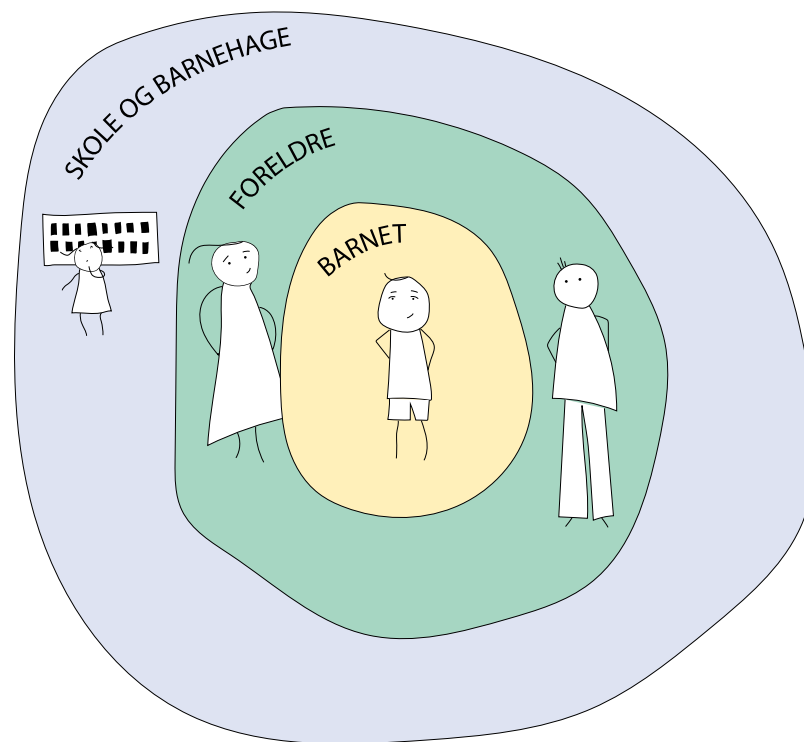
- Forskning og erfaring tilsier at skolefraværet ofte er resultatet av en langvarig prosess der eleven har vist flere tegn på at det er vanskelig å være på skolen

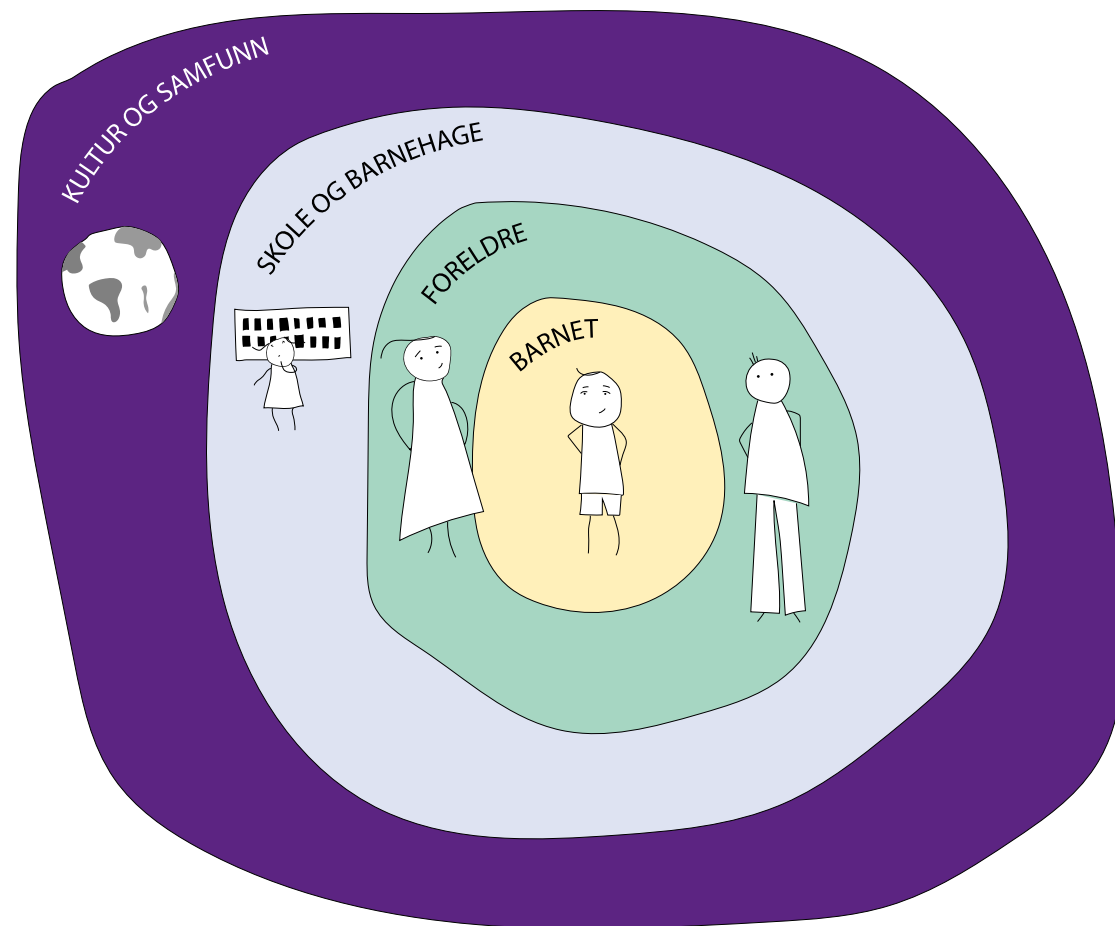

Psykisk helse

Beskyttelse

Risiko

I dag hadde jeg
en god dag på
skolen

Pappa flytta ut for
noen dager siden

Jeg liker å drive
med musikk

Jeg er usynlig på
skolen

Jeg liker å være
sammen med
vennen min

Fagene er altfor
vanskelige

God psykisk helse

Psykisk uhelse

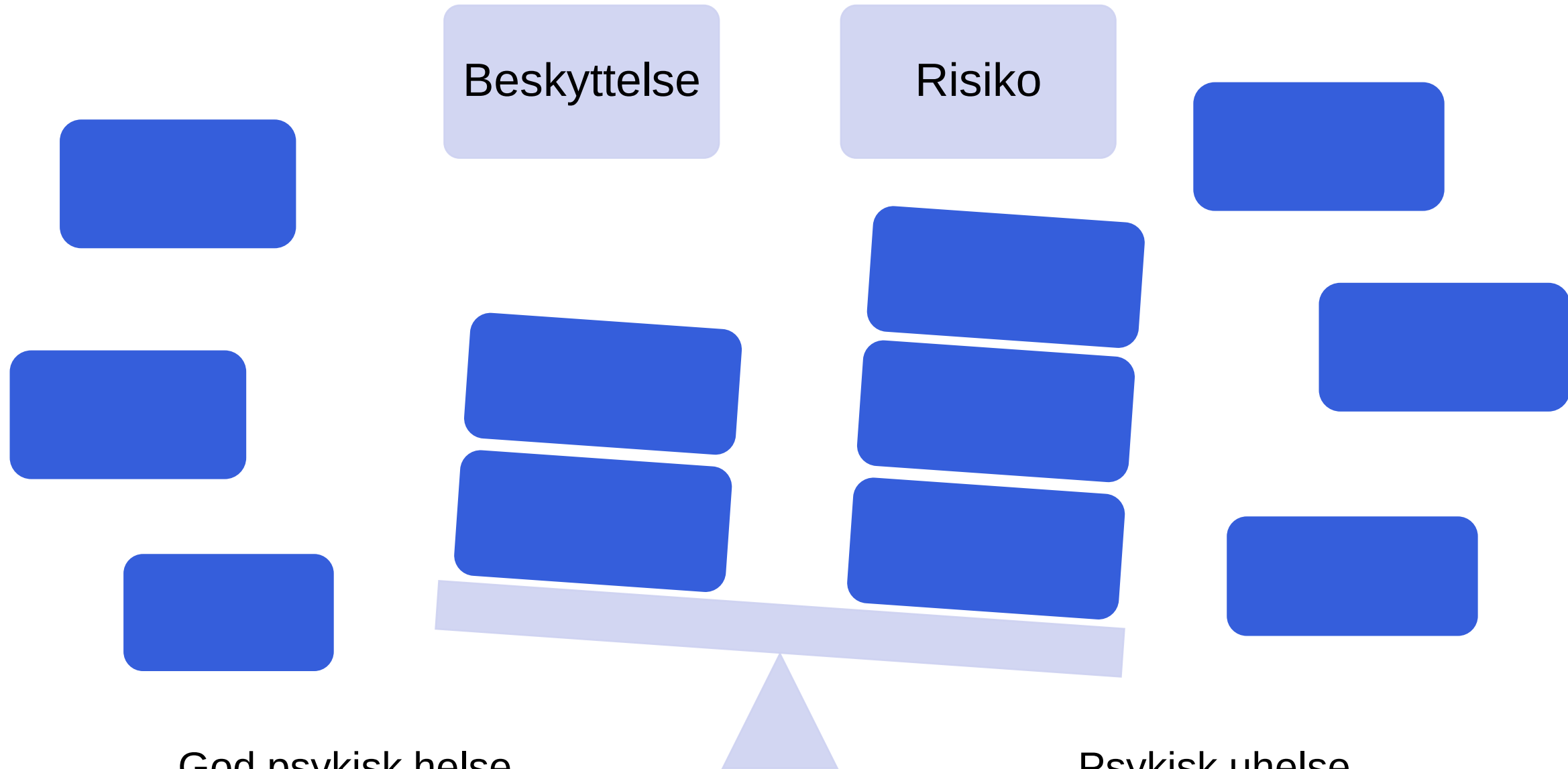
Psykisk helse

Beskyttelse

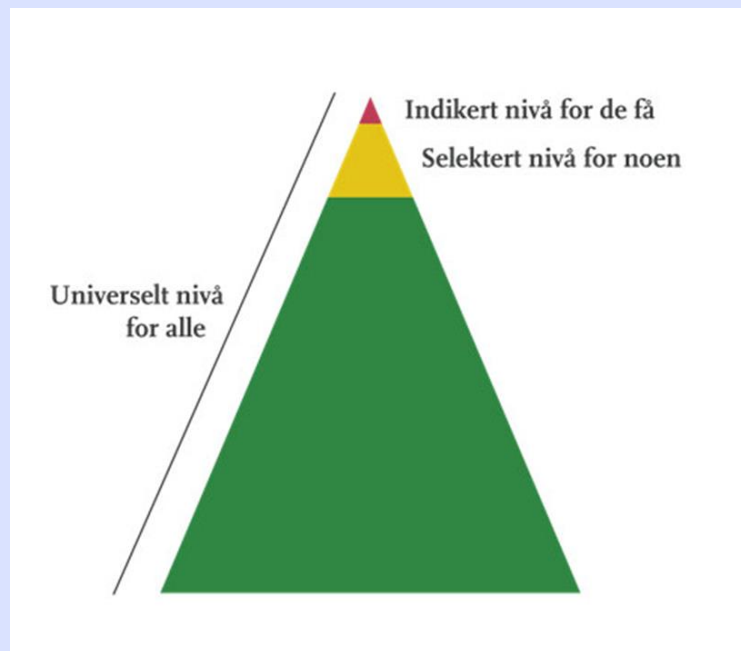
Risiko

God psykisk helse

Psykisk uhelse

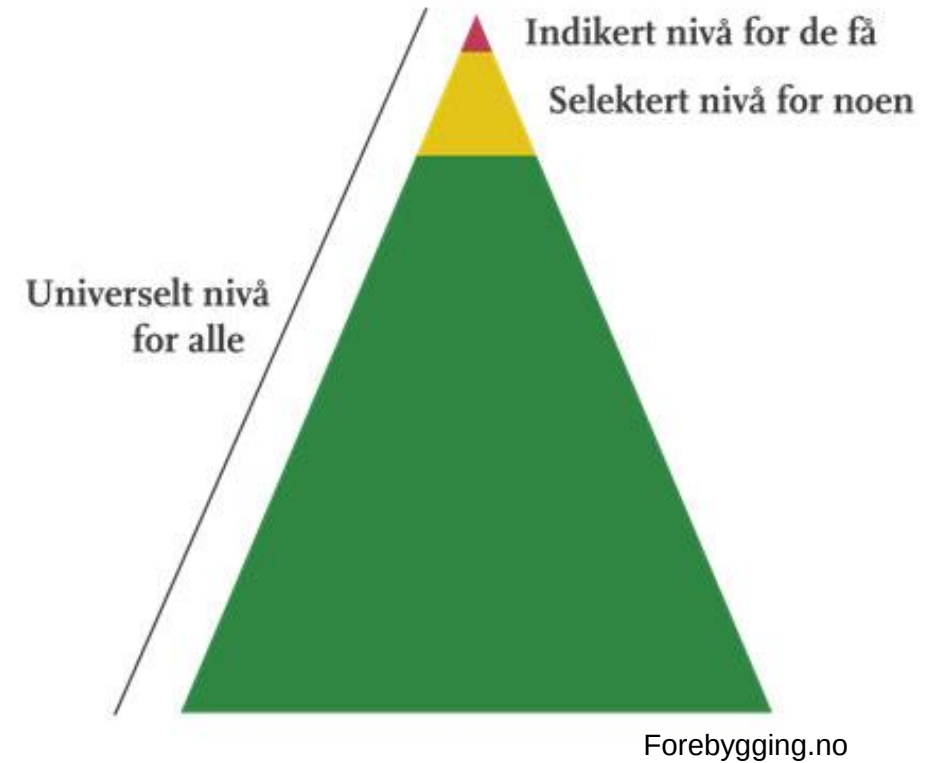

Forebygging og tidlig identifisering av risiko

Forebygging

- Forhindre forekomst
- Identifisere tidlig og forhindre videre skjevutvikling

Beskyttelsesfaktorer i skolen

- Fordi det er de vi kan gjøre noe med
- Relasjon og kommunikasjon
- Fleksibilitet – kunne strekke rollen
- Tilby mestringsopplevelser og mestringstro
- Stå støtt

En fin historie om relasjonsarbeid

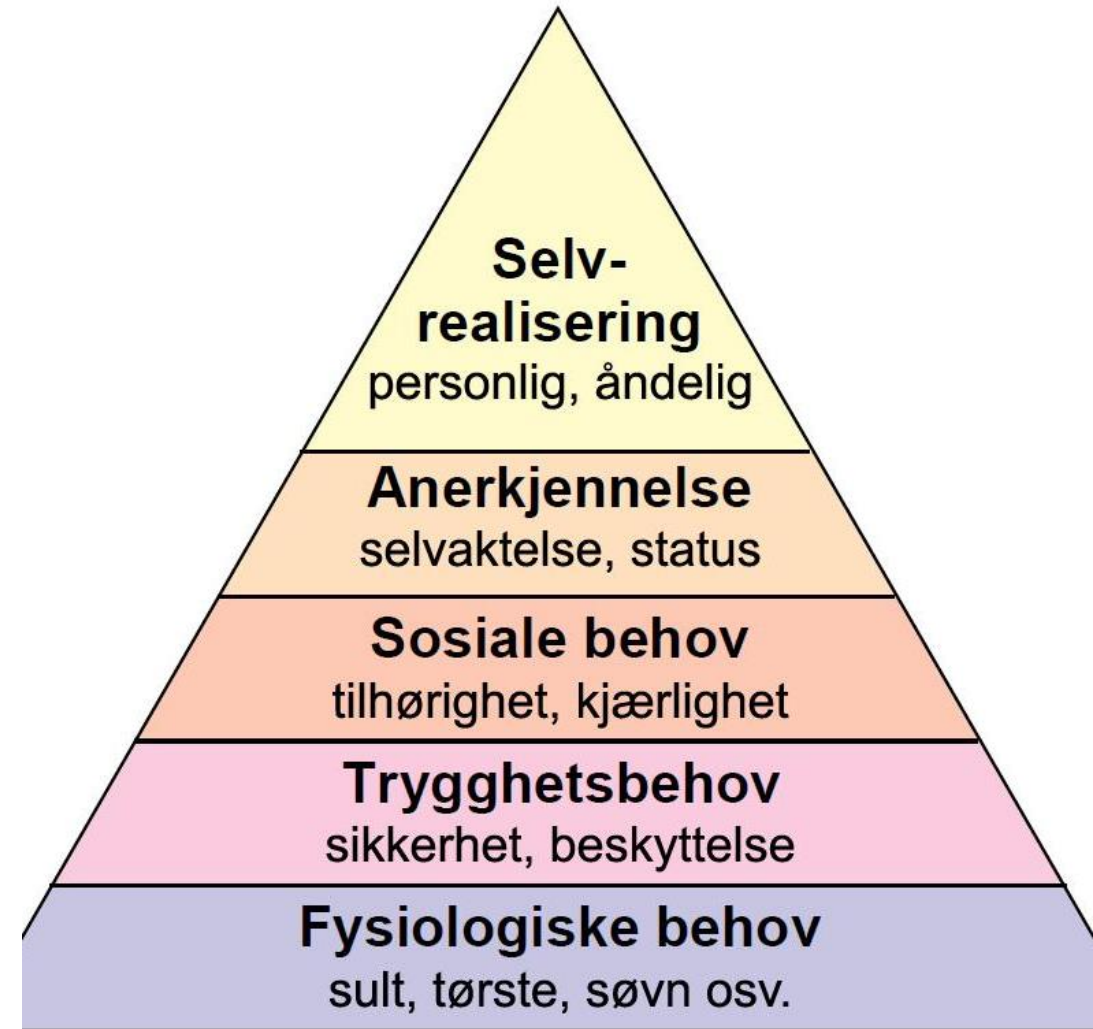
Trygt og godt skolemiljø §9A

- Viktigste overordnede tiltaket for å forebygge og redusere høyt fravær i skolen
- Vanskelig å måle- derfor lite forskning på hvordan
- *Fremme helse, trivsel og læring*
- Klasseledelse
- Relasjoner
- Faglig og sosial inkludering
- De små tingene i hverdagen

7 psykiske helserettigheter

- <https://www.psykologforeningen.no/publikum/videoer/videoer-om-livsutfordringer/de-syv-psykiske-helserettighetene>

Maslows behovspyramide

***Du bidrar til å skape god
psykisk helse hos andre når du
gir andre disse følelsene..***

***Hvis skolen leverer på disse
syv, så er de helsefremmende***

Arne Holte

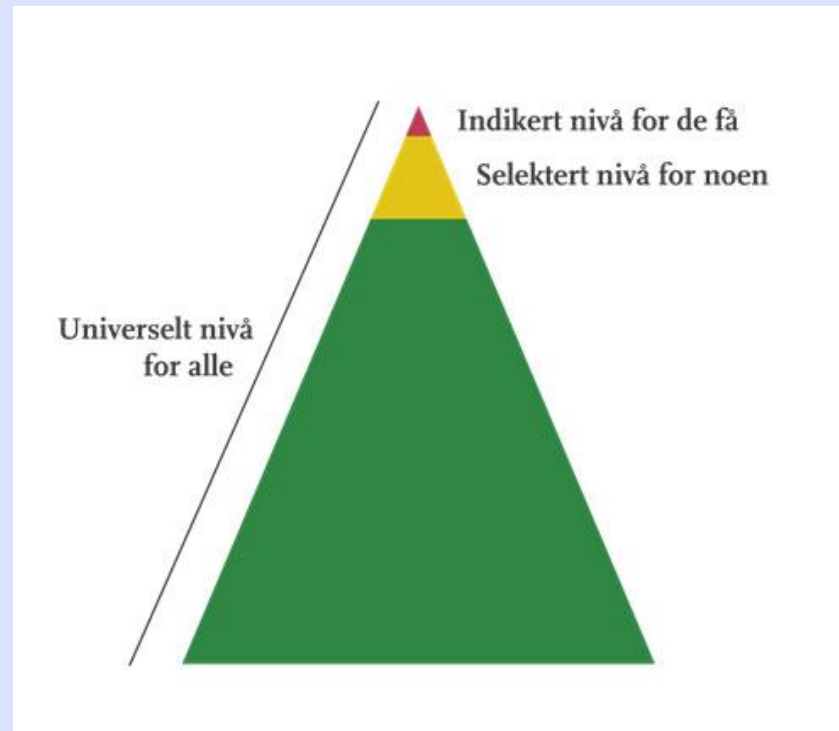

Refleksjonsoppgave

- Hvordan kan du bidra til beskyttelse for barn og unge med mye risiko?
- Fokuser på de små hverdagslige tingene hvor ikke mangel på tid eller ressurser står til hindring

Identifisert risiko og utfordringer med nærvær

Elevens perspektiv

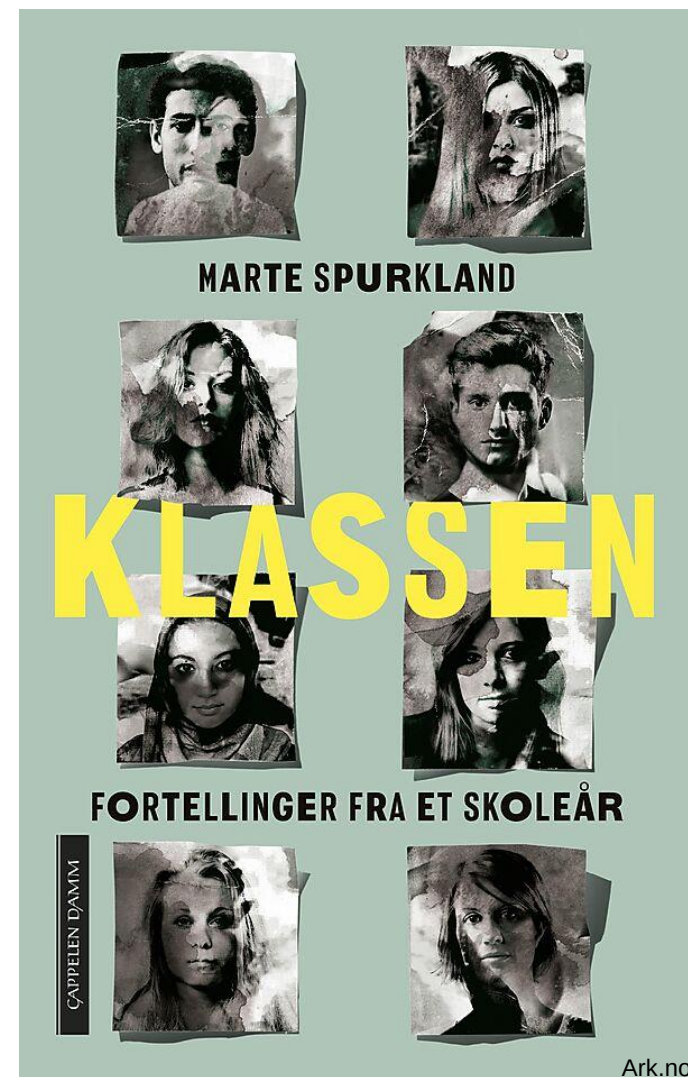
- Ikke alltid det enkleste å få tak i
- Vanskelig å ikke få til noe *alle andre* får til
- Opplevelse av press/for høye forventninger på alle arenaer
- Funksjonssvikt også på fritiden

Klassen

Fortellinger fra et skoleår

- *“Det er nå det gjelder, sier Max. Videregående så langt har vært oppvarming, innledende runder, to og et halvt år uten alvor.”*

Klassens perspektiv

- Hva vet klassen?
- Hva kan de få vite?
- Hvordan skal de være gode medelever?

Foreldreperspektiv

- Maktesløshet, får ikke til noe *alle andre* får til
- Følelse av å ha mislykkes som forelder
- Svært bekymret for fremtiden
- Fokus på hva eleven trenger – men hva trenger de?
- Behov for anerkjennelse
- Hjelp til å stå i det vanskelige

Lærerenes perspektiv

- Vanskelig å vite når fravær er bekymringsfullt
- Lenge alene om bekymringen
- Usikker på hva som forventes
- Har strukket seg langt allerede
- Manglende mestring
- Føler på et stort ansvar for å *fikse*
- (...)

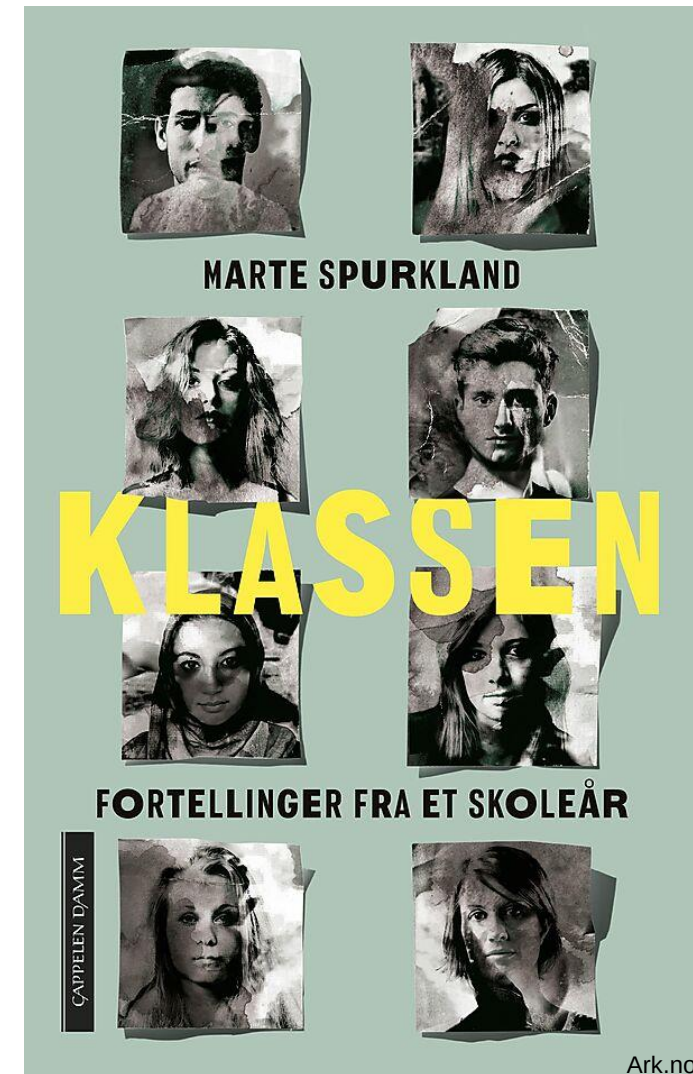

Klassen

Fortellinger fra et skoleår

- *“Kan det hende at hun gjør dem en bjørnetjeneste, at de unnlater å utvikle de gode arbeidsvanene de har bruk for videre i livet...”*

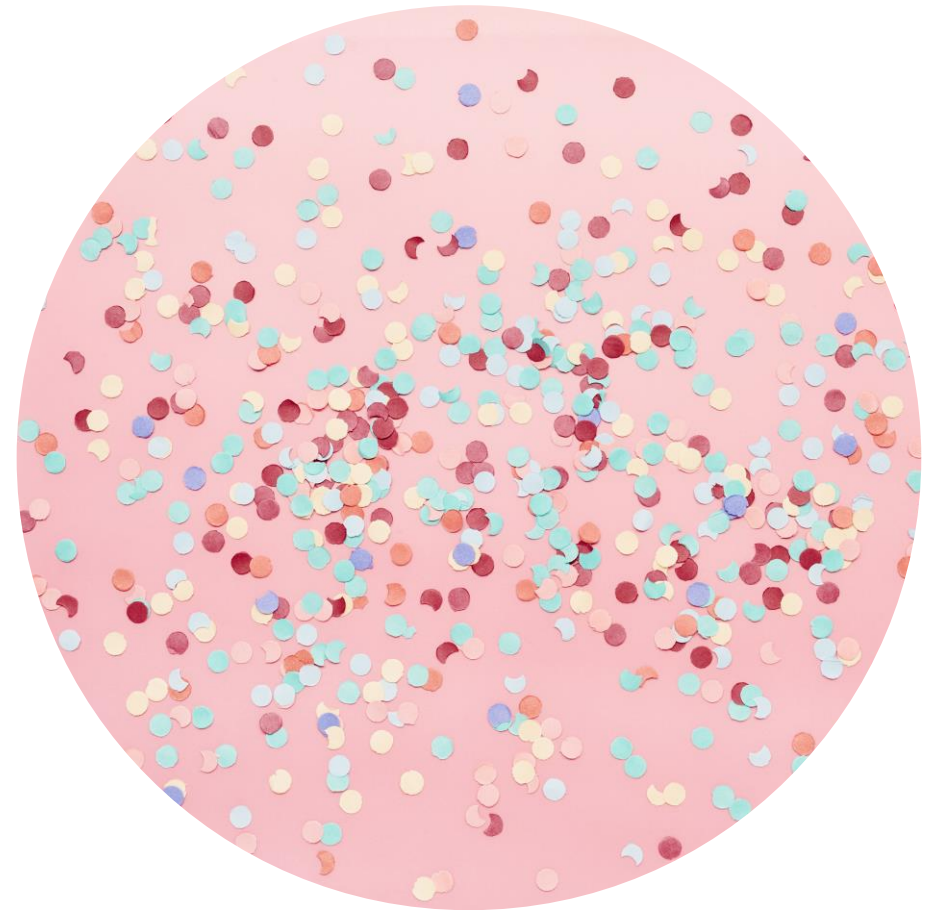

Samfunnsperspektiv

- Skoleeiers føringer og krav
- Fraværsgrensen
- Utenforskap og sysselsetting
- Bekymringsfullt fravær presser frem ny politikk omkring utdanningssystemene

Etablere samarbeid

- Kommunikasjon som forebygger
- Ved risiko- selv om du ikke vet løsning; bidrar til å *stå i sammen*
- Vite når
- Hvem flere
- Tydelige rolleavklaringer

Laget rundt eleven

Hvem kan være med på laget?

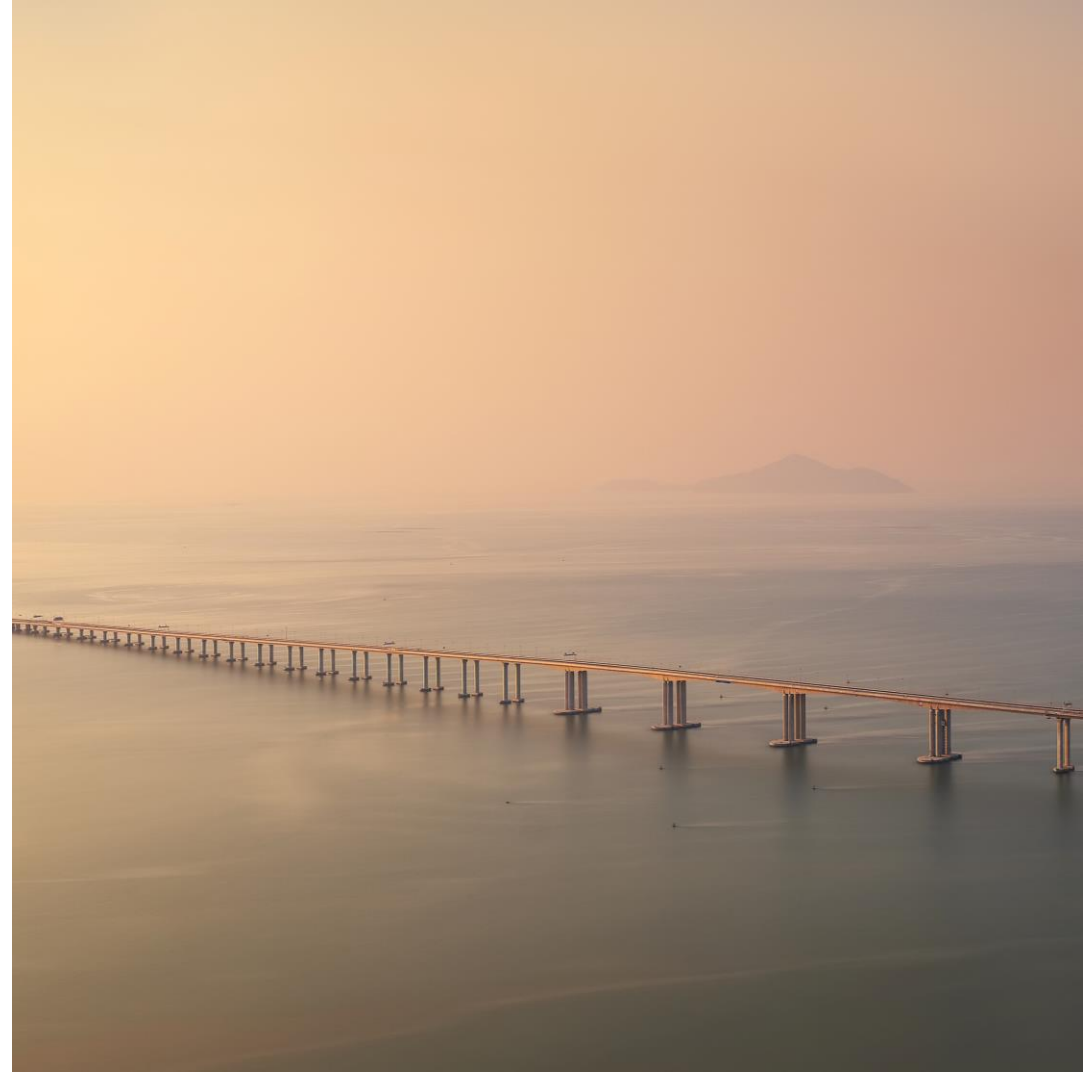

PP-tjenestens rolle

- Systemarbeid: bistå ledelsen, klassemiljø, klasseledelse
- Sykemelding fra lege er ikke gjeldene. Det er PPT som fritar helt eller delvis fra opplæringen, men bør brukes med forsiktighet.
- (...) *ingen av informantene mener fritak for opplæringsplikt er en god løsning, noe som begrunnes med at de er kjente med hvilke alvorlige konsekvenser det kan få for de elevene det gjelder. Flere gir uttrykk for at hvis man bruker denne paragrafen, må «alt annet» være prøvd, men samtidig er det uklart hva som legges i en slik formulering.»* Amundsen & Lerstang (2021)

PP-tjenesten som..

- Støtdemper, brobygger, fredsmekler, tredjepart – Bindeleddet mellom skole og hjem
- Uavhengig part i saken
- Kan være avgjørende for å få et vanskelig samarbeid på stell igjen

Individarbeid: Sakkyndig vurdering

- Opplæringsloven § 5-1: Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.
- Individarbeid: Sakkyndig vurdering
  - PP-tjenestens sakkyndige vurdering består av informasjon og erfaring fra tverrfaglig samarbeid, samt kartlegging og utredning.
  - Den sakkyndige vurderingen legger føringer for elevens videre opplæringstilbud.
- Hjemmeskole versus undervisning hjemme?

Barnevernets rolle

- Barnevernloven §1-1 og § 4-3 skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.
- Barneverntjenesten har et spesielt ansvar for å avdekke omsorgssvikt, adferds-, sosiale- og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.
- *Individuell* vurdering om det er grunnlag for å melde bekymring
- Barnevernet som hjelp og støtte i krevende hjemmesituasjoner

BUPs rolle

- Skolevegring/langvarig fravær gir ikke rett til helsehjelp
- Spesialisthelsetjenesten kan bistå med utredning, diagnostisering og behandling til barn/unge og familier knyttet til barnepsykiatriske symptomer.
- Moderat til alvorlig vansker
- Henvisning til BUP må sendes fra lege, eventuelt barnevernleder.

Samarbeidslinjer i vår kommune?

- Hvordan er bevisstheten rundt skolefravær på min skole?
- Hvilke samarbeidspartnere har vi på vår skole?
- Hvordan jobber vi med alvorlig skolefravær med barn og unge i vår kommune?
- Hvilke tjenester kan vi spille på i vår kommune?

...og veien videre?

- På hvilke tidspunkt bør hvilke støttetjenester kobles på?
- Hvem bør henvise videre? Til hvem, og på hvilken måte?
- Hvordan organiserer vi den tverrfaglige oppfølgingen på best mulig måte på min skole og i min kommune?
- Hvilke alternative opplæringsarenaer har vi i mitt nærområde og når kan vi benytte disse i arbeidet med fravær?

Når laget svikter

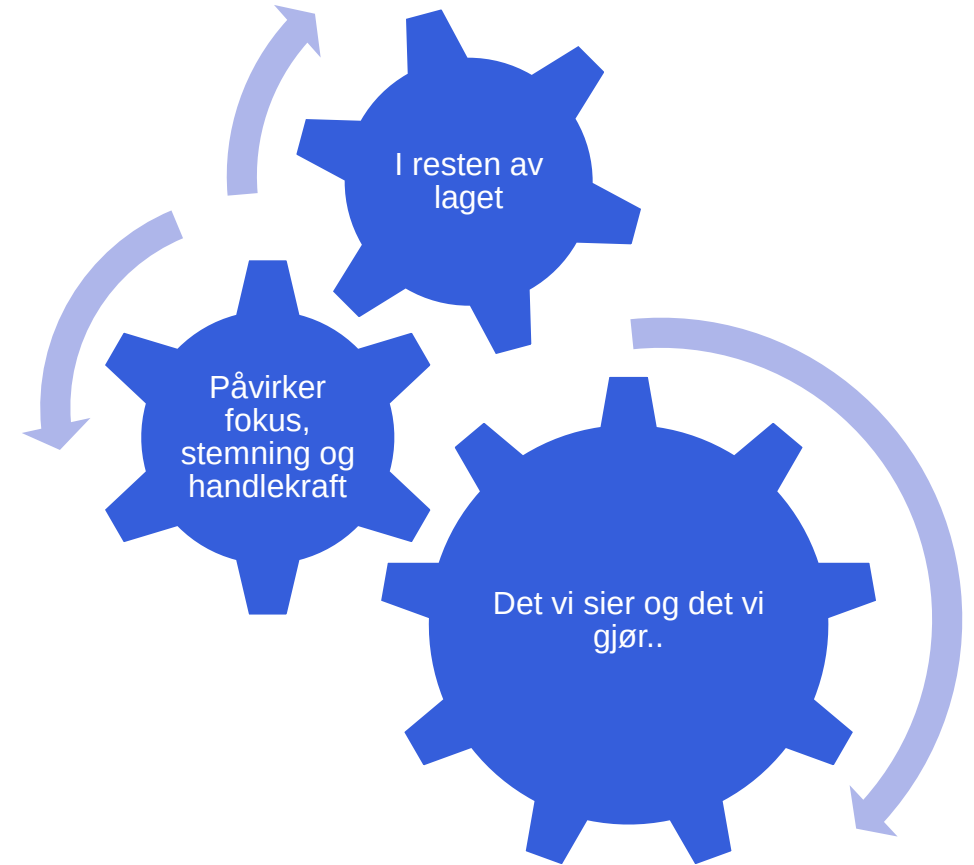

Fravær som relasjonelt problem

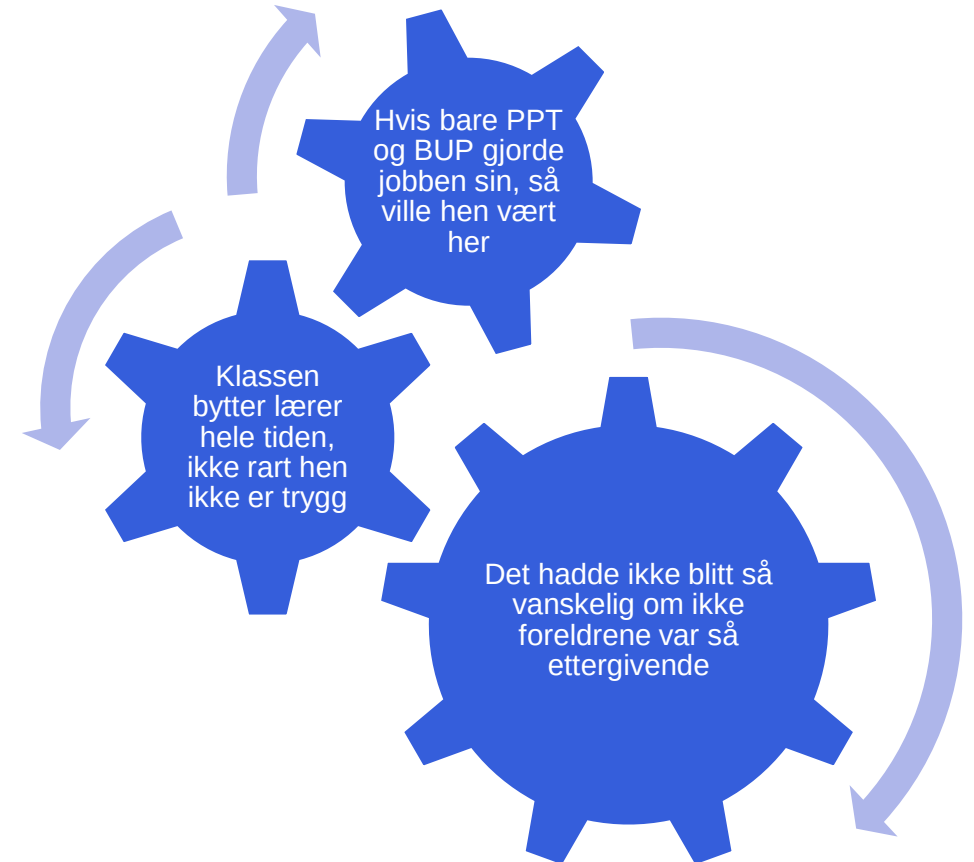
- Elev - lærer
- Elev - elev
- Elev - foreldre
- Familie - skole
- Familie - hjelpeapparat
- Hjelpeapparat - skole

Dynamikken i utfordring eller utvikling

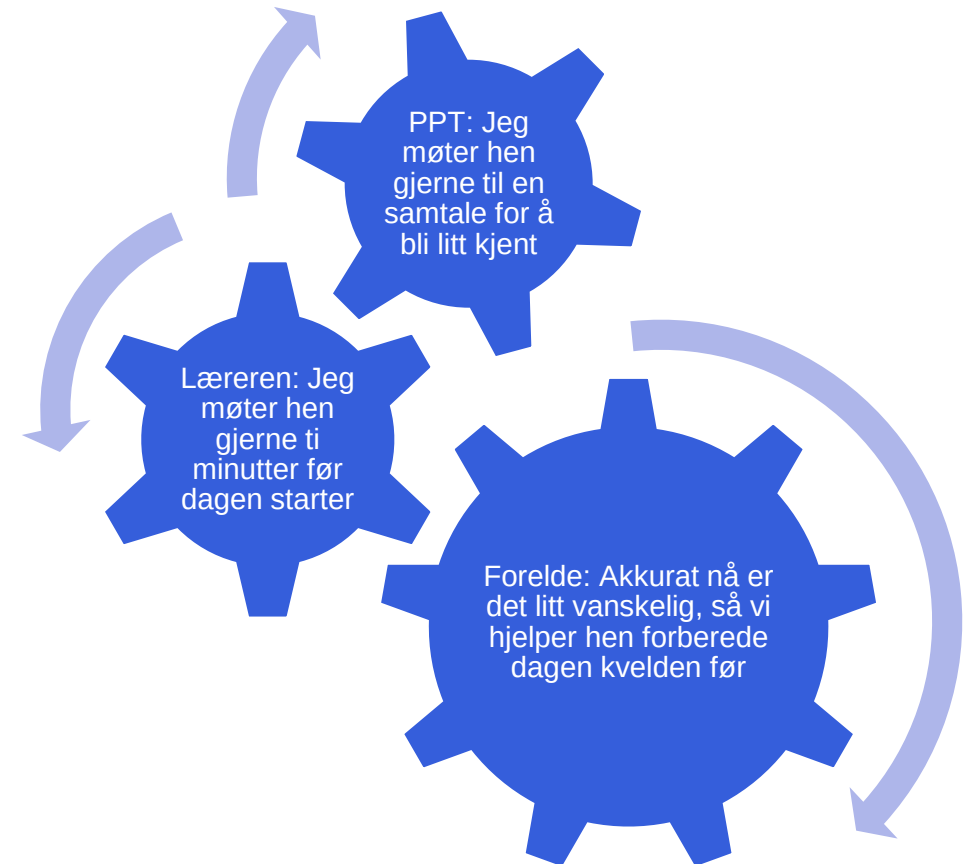

Ved opplevd håpløshet eller overveldelse

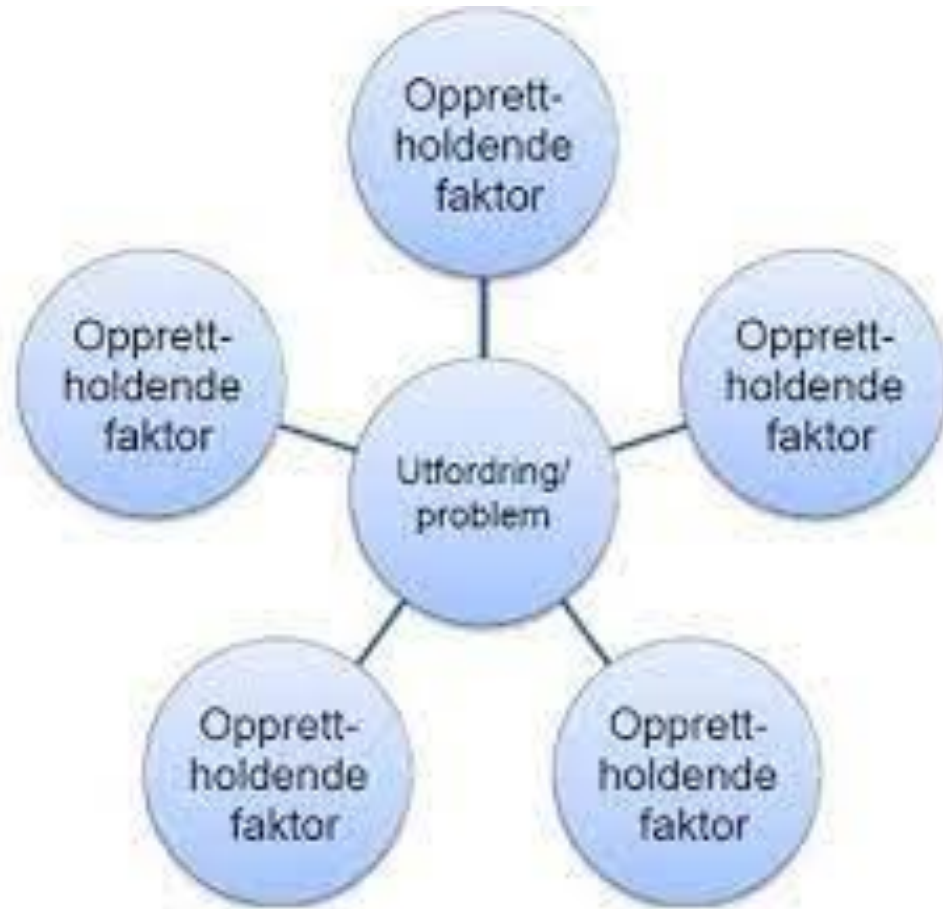

Ved mestring, mestringstro og håp

Kartlegging av opprettholdende faktorer

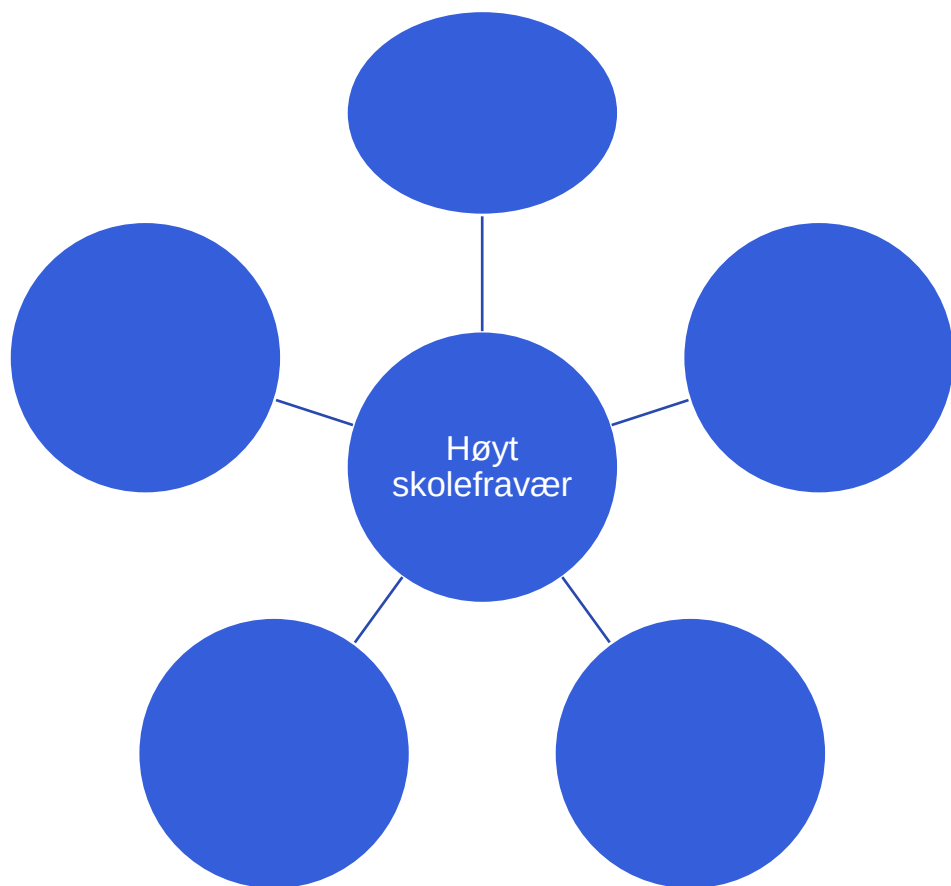

- Fokus på opprettholdende faktorer fremfor årsak
- Her og nå
- Kartlegger risiko hos eleven, MEN også i miljøet - Viktig

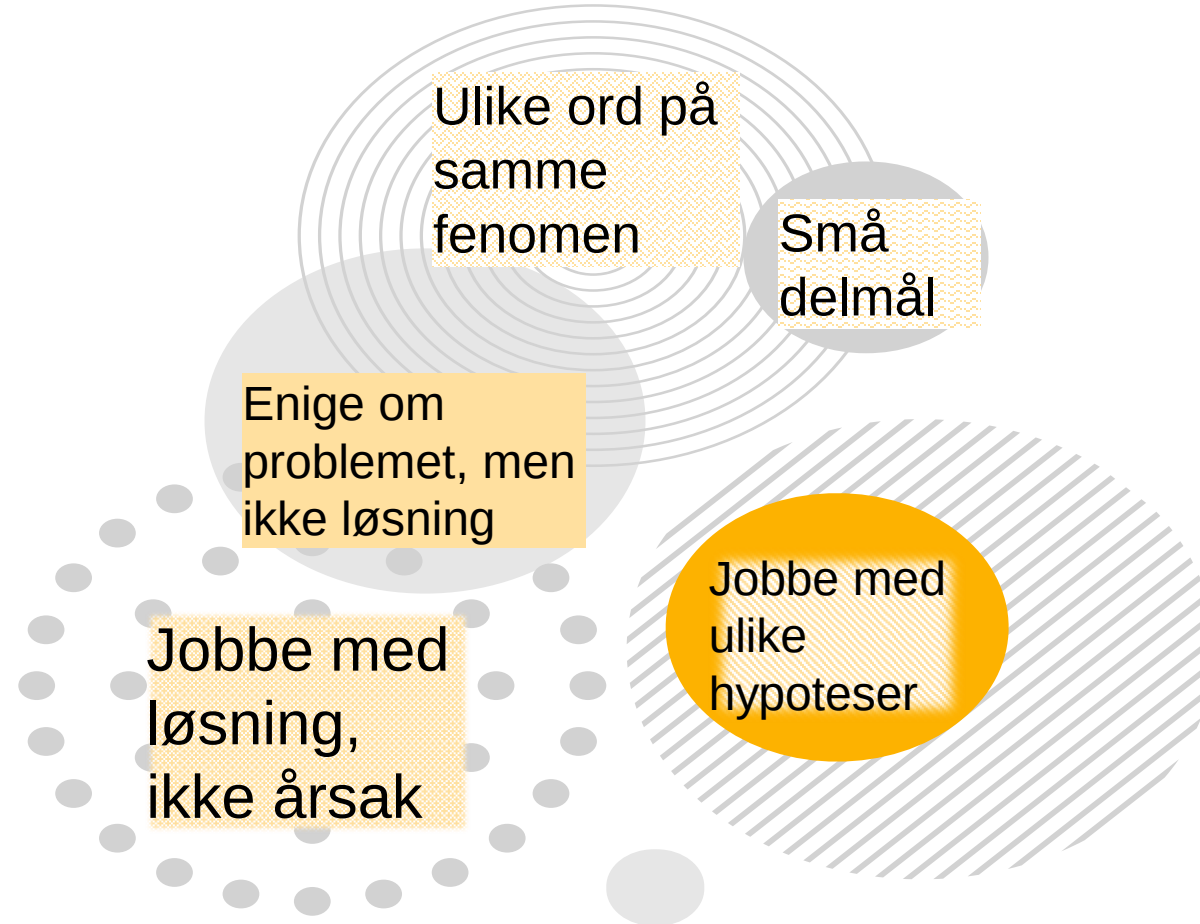
Eksempel

Pedagogisk analyse

Systemisk problemforståelse

Kartlegging av eleven

- Oppfølging av fraværet: hva handler det om?
- Generell trivsel og fungering på skolen
  - Faglig fungering
  - Venner
  - Klassemiljø
  - Mobbing
- Hjemmesituasjonen
  - Å komme seg på skolen, hva skjer om morgenen?
  - Engstelighet, tristhet
  - Fritid
- Andre faktorer

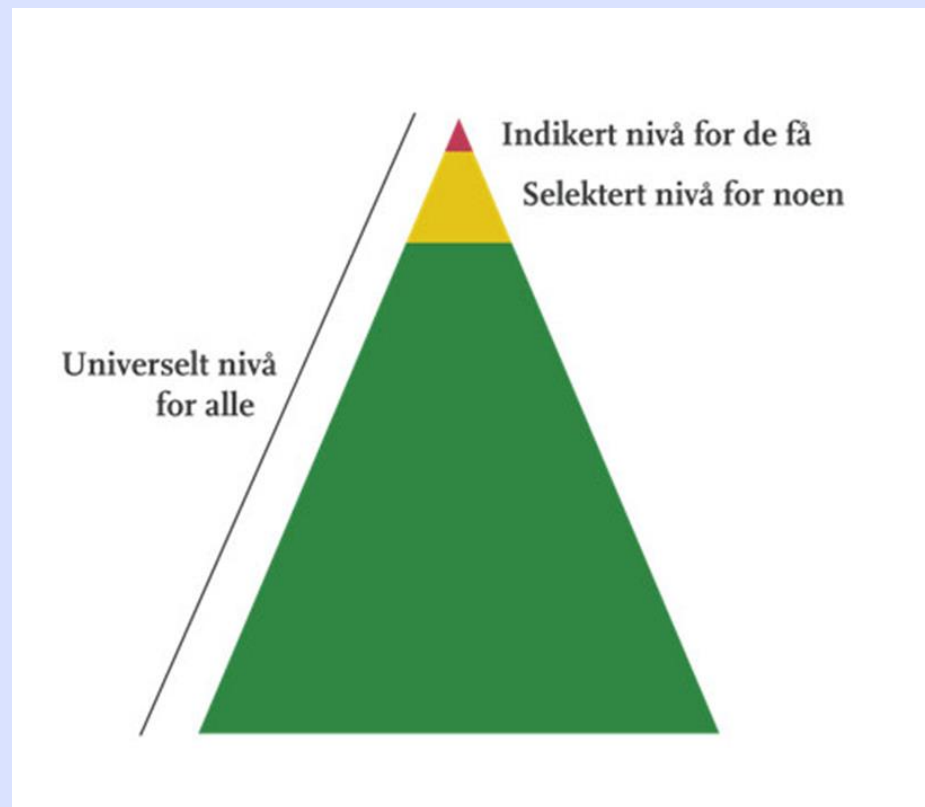
Kartleggingsverktøy

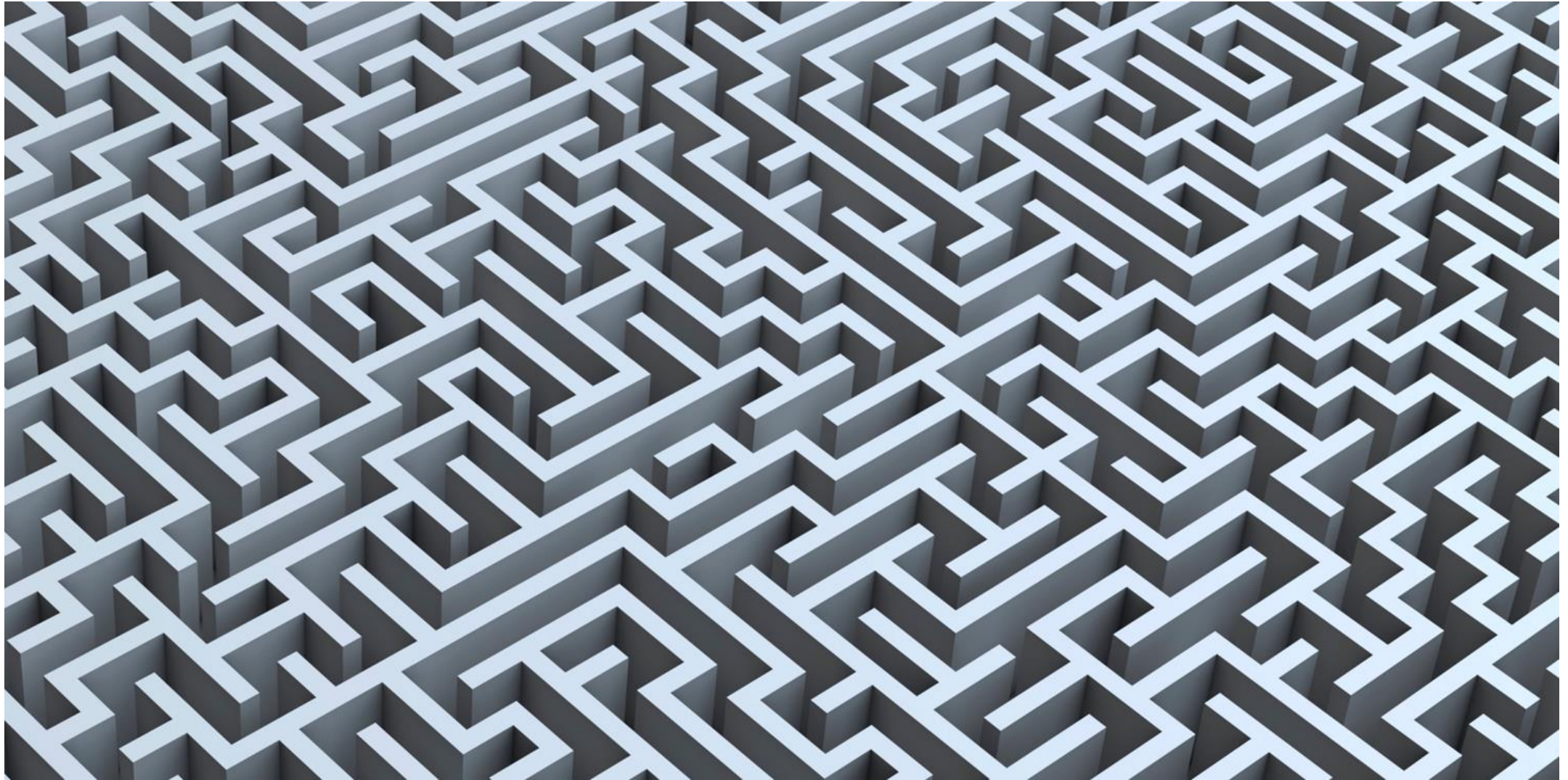
- Timeplan (rødt/gult/grønt)
  - Hvilke dager er det lett å gå på skolen?
  - Hvilke timer, lærere?
  - Er det medelever som kan brukes som ressurs?
  - Interesser?
- Relasjonskartlegging i klassen
- +/- skjema
  - Et hjelpemiddel for å kartlegge positive og negative sider av hverdagen, samt skalering for å finne ut hvorfor og i hvilken grad for å iverksette riktige tiltak
- «Sånn vil jeg ha det på skolen» <https://www.statped.no/globalassets/laringsressurs/dokumenter/02-bokhefte/sannviljeghadet071020.pdf>
- «IVAS»; et kartleggings- og kommunikasjonsverktøy https://www.spiss.no/purchase/148340-IVAS-DIGITAL?landing_page_id=245834

Kasusformulering

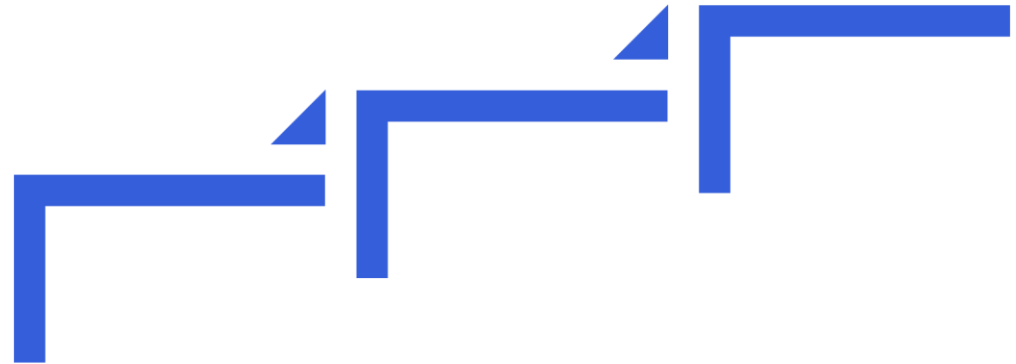
Store vansker med nærvær

Håndtering og veien tilbake til *hverdagen*

- Viktigst er å
  - Være sammen med noen
  - Daglig rytme/rutine
  - Oppleve nytteverdi
  - Kjenne mestring
  - Være i en eller annen form for aktivitet
- Hva kan bidra til dette?
- Senke forventningspresset – *sånn som dette er det akkurat nå*

Kazim 16 år

- Angst/depresjon
- Overgang mellom ungdomsskole og videregående

Synne 15 år

- Psykoselidelse
- Fullføre ungdomsskolen med store tilpasninger

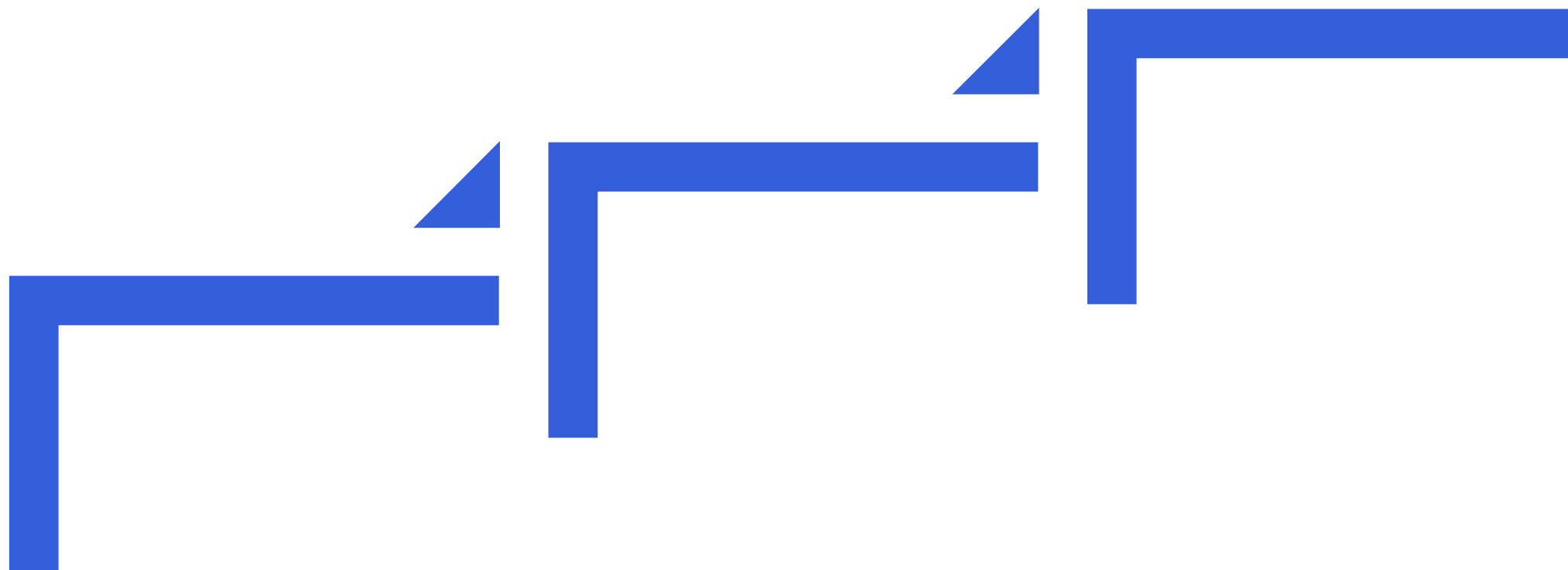
Mia 11 år

- Angst
- Gradvis eksponering

Photo by [Zhivko Minkov](#) on [Unsplash](#)

Tiltakstrapp

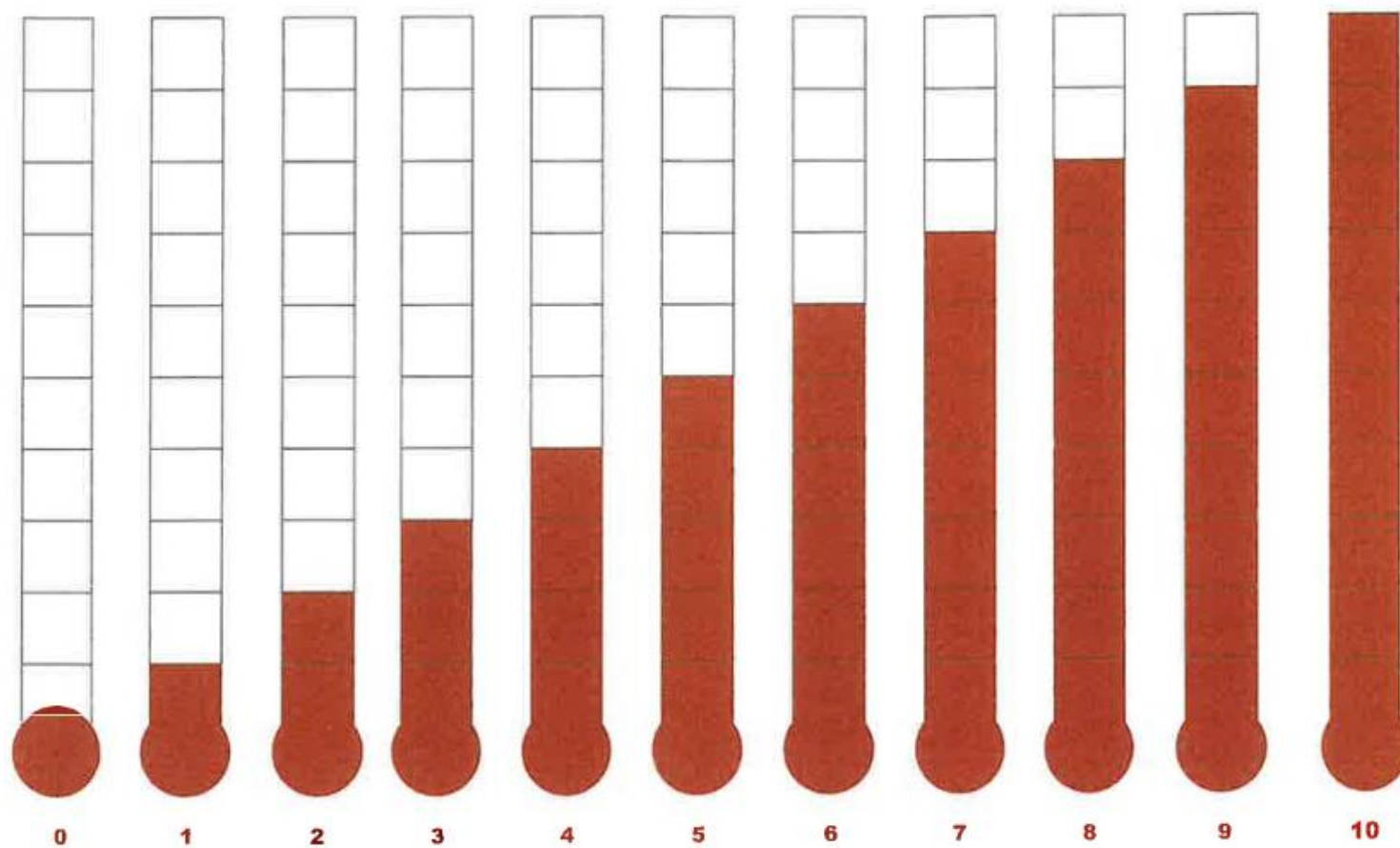
Ukeskjema

KL.	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG

Følelsestermometer

BRUKES TIL Å MÅLE HVOR REDD ELLER BEKYMRET MAN ER

.....

Ukeskjema

KL.	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSdag	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
8.15	Gjennomgang av uka m/ Eva	Eva møter meg v/inngangen					
8.30-10.00	Norsk m/Ove	Fag					
10-10.15	Finmin-på biblioteket	Fag	Eget arbeid grupperom				
10.15-11.15	Matte m/ Sara		↓				
11.15-12.00	Kortspill med Ida/spising		Kortspill m/ Ida/spising		Evaluering/planlegging		
12.00	Hjem		Hjem				
18.30-19.30	Svømmehallen m/mamma	Gaming	Gaming	Speider/n			

- Hvor?
- Når?
- Hva?
- Hvem?

Ivareta elevens (og noen ganger foreldrenes) opplevelse

- Selv om den kan være annerledes våre egne
- Det er opplevelsene som definerer hvordan vi har det, og hvordan vi kommer til å få det
- Dersom elever har særskilt negative opplevelser eller historier om seg selv og sin posisjon, kan opplevelsen utfordres, men den skal aldri bagatelliseres eller betviles

Forsterket samarbeid

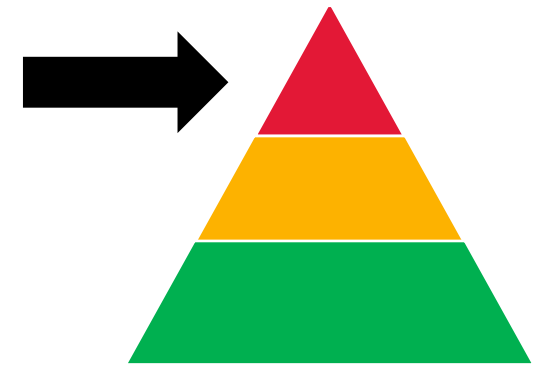
- Behov for et forsterket samarbeid
- Bygget på gjensidig respekt og tillit
- Mulighetsrom (samle krefter)
- Felles forståelse for her og nå situasjonen
- Laginnsats – ikke tiden for plassering av ansvar eller skyld
- Fokus på å endre situasjonen for eleven her og nå

Rammer for samarbeidet

- Samle laget så fort som mulig – vise at det er en prioritet, at det er viktig
- Varm men tydelig møteledelse
- Fokus på her og nå, samt veien videre
- Bli enige om realistisk gjennomførbare tiltak – alle med fokus på sin rolle
- Avtale hyppighet, og sette datoer videre fremover
- Ikke forvente at en alene sitter på løsningen – stå i det SAMMEN

Trepartssamarbeid skole - foreldre - elev

Hva skal følges opp til neste møte?

Eleven:

- Skal møte på biblioteket kl. 09.30 hver dag.
- Skal sjekke hva som er på planen hver dag.
- Mål om å være på biblioteket med lærer i en time.
- Ha med iPad.

Foreldre:

- Følge til biblioteket
- Last ned kalender-app på iPad
- Minne på å sjekke hva som er på planen, snakke om det (forberedelse).

Skolen:

- Lærer skal møte eleven på biblioteket kl. 09.30 hver dag.
- Lærer er tilgjengelig på biblioteket i en time for eleven, selv om eleven ikke møter til avtalt tid.
- Lærer sender ukeplan med hvilke aktiviteter som skal foregå hver dag.

Hva er målet?

- Når har vi lykket?
- Tilstrekkelig med tid til tiltak
- Vanskelig å forutse resultatet av tiltakene
- I retrospekt mer informasjon tilgjengelig

Tørre å tenke utenfor boksen...

- Alternative skolearenaer
- Klasse- eller skolebytte?
- Ny kontekst – ny rolle?
- Tro på relasjonene og bærer av håp!

Elevenes beste vurderinger

- Handlinger og avgjørelser som gjelder elevene skal ha elevenes beste som *grunnleggende* hensyn
- Forankret i Grunnloven og FNs barnekonvensjon
- Blir tydeliggjort i ny opplæringslov §10-1
- *Grunnleggende* betyr at det skal mye til for å tilsidesette hensyn som er til det beste for eleven

Refleksjonsoppgave kontekst

- Tenk tilbake på din tid på ungdomsskolen. Hvilken rolle hadde du da? Hva fikk du til? Hva synes du var vanskelig? Hvem var du for deg selv? For andre?
- Til helgen skal du på reunion- hvilke følelser og tanker dukker opp hos deg?

Film: Innensiden ut 2015

Et tenkt scenario...

Henrik går i 8.klasse. Det har vært et pågående samarbeid med skole og foreldre gjennom barnetrinnet. I overgangen til u-trinn, eskalerte problemene. Henrik strever med å følge med i timene og gjør lite. Han blir liggende på pulten med hodet ned, «soner» helt ut. I friminuttene sitter han i klasserommet med sosiale medier. Han tar i liten grad kontakt med medelever. Faglig strever han særlig med matematikk og far jobber intenst på ettermiddagene med å hjelpe ham. Det ender som oftest i konflikt der Henrik stenger seg inne på rommet og forsvinner mer og mer inn i sosiale medier og internett. Han forteller ingenting fra skoledagen hjemme.

Først økte fraværstidene, men de dagene han går på skolen, så går han oftere hjem i løpet av skoledagen. Utover høsten slutter han etter hvert å møte opp. Foreldrene er fortvilte. Henrik selv sier bare at «skolen er kjedelig».

Photo by [Andrew Neel](#) on [Unsplash](#)

Til refleksjon...

- Ut i fra din rolle og på den skolen du jobber på: Hvordan kan du hjelpe denne familien?
  - Hvordan ville du jobbet med denne saken i begynnelsen av skoleåret?
  - Hvordan ville du jobbet med denne saken når det har oppstått fravær?
- Diskuter med sideparet hvordan dere kunne hjulpet Henrik og familien. Har de tenkt annerledes?

Nevroutviklingsforstyrrelser

- Et økende antall elever med nevroutviklingsforstyrrelser som ADHD, Tourettes syndrom og autisme, strever med skolefravær
- Opplevelse av stress
- Balansen i tilretteleggingen

Min drømmeskole

- Intervjuer med ungdommer med ulike diagnoser
- https://youtu.be/W6rr5_9_D1M?si=-0NpuNXExNdfWN5W

Henrik 14 år

- Samarbeidsmøter

Photo by [Andrew Neel](#) on [Unsplash](#)

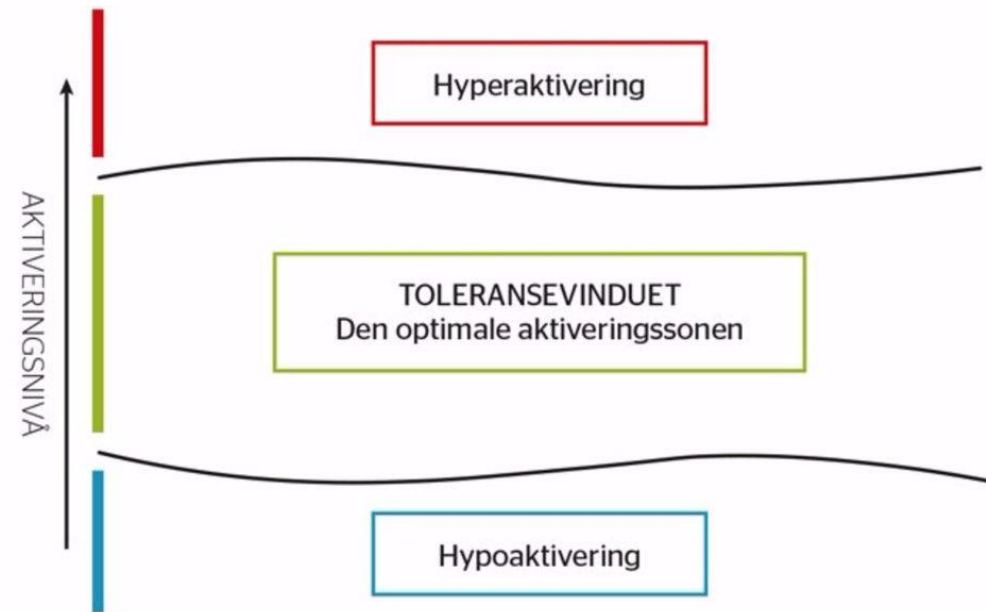
Til refleksjon...

- I noen saker der skolefraværet fortsetter å være stort, kan det oppstå en sterk polarisering, og noen ganger blir det konfliktfylt i disse sakene. Det kan gjøre mye med oss som elevens kontaktlærer eller som skolen representant i ledelsen.
- Hvordan kan du reagere?
- Hvordan møter og jobber dere med dette på din skole?

Egenregulering for den profesjonelle

- Viktig å kunne beholde roen i situasjoner som er krevende for eleven og familien
- Vår ro regulerer eleven
- Vårt stress øker elevens stress
- Viktig å sjekke inn i eget toleransevindu
  - Hva trigger meg?
  - Hva tåler jeg?
  - Hvordan øver jeg meg på å beholde ro?

Holde ut ferdigheter

- Erfaringer med brudd i voksenrelasjon
- Erfaringer med mange voksne som ikke «klarte» å hjelpe/fikse
- Viktigheten av å stå støtt – selv når det stormer som verst eller alt virker fastlåst
- Verdien av at du *bare* ER der

Veiledning

- Veileder andre eller mottar veiledning
- Fokus på prosess og egenutvikling viktig
- Hvordan stå i krevende situasjoner
- Kollegeaveiledning, lederstøtte eller ekstern veiledning

Bjørn Erik lyttet til meg, stilte spørsmål og tok meg på alvor. «Hva kan jeg gjøre for deg? Hva trenger du? Hvordan kan vi sammen finne en plan som fungerer?».

«Skulle bare mangle, jeg gjorde jo ikke noe annet enn det som lå i stillingsfunksjonen min, Sofie», pleier Bjørn Erik å si når hun roser ham opp i skyene. «Det var ikke noe hokuspokus, ingen magi. Men det som skjedde, var magisk.»

Omfattende og betydningsfullt arbeid

- Viktig å aldri gi opp!
- God relasjon mellom lærer og elev er en sentral faktor
- Intervensjoner på systemnivå

Bærere av håp

- Bygg relasjon og tillit
- Små skritt der mestring er helt oppnåelig
- Flere (alternative) planer
- Unngå å ri prinsipper, se etter løsninger
- Nye sjanser & masse håp!

Ressurser

Bøker:

- Brochmann & Madsen (2022) Skolevegringsmysteriet
- Eide (2022) Skolefravær
- Frøysaa & Frøysaa (2023) Alt bra? En mors og datters historie (...)
- Havik (2017) Skolefravær. Å forstå og håndtere skolefravær og skolevegring

Veiledere:

- Oslo kommune (2022): Bekymringsfullt skolefravær. En praktisk nærværsveileder
- Nitteldal kommune (2023) Hver dag teller

Ressurser

- Statped's ressursside: <https://www.statped.no/temaer/skolefravar-og-nevroutviklingsforstyrrelser/>
- Svensk foredrag om forebygging av skolefravær ved nevroproblematikk: https://www.youtube.com/watch?v=RUaEF_9zhDQ

Podcast:

- <https://tiltparenting.com/2020/04/07/episode-203-dr-chris-kearney-talks-about-school-refusal-what-it-is-why-it-happens-and-how-to-handle-it/>
- NRK, Ekko samfunnspodden «Stian ville ikke ut av døra» 16.03.20
- Lektor Lomsdalens innfall, LL-519 Silje Hrafa Tjersland om nærværsskolen

Ressurser

Fagrapporter:

- Kjeøy & Lysvik (2023) Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen
- Kirkens bymisjon (2023) Snakk om skolefravær.
- The Erasmus+ Project (2022) Problematic School Absenteeism. Improving systems and tools.
- Online mestringskurs for de som strever med angst: <https://e-risk.no/>

Til slutt:

- Nevn 3 ting du tar med deg hjem fra denne dagen!
- Evaluering sendes ut på e-post, husk å svare på denne
- Presentasjonen kan du finne på nettstedet for Sørlandsk lærerstevne

Få nyheter og informasjon
fra oss rett i din innboks!

Meld deg på vårt
nyhetsbrev:

rbup.no

Takk for oss!

